

SZOVJET KÖNYVTÁRAK TAPASZTALATAI

Nyujsunk aktív segítséget a termelésnek

AZ IVANOVÓI SZOSZNYEVSZKI KIKÉSZÍTŐGYÁR MŰSZAKI KÖNYVTÁRA

(Bibliotekar 1952. 1. számából. — Rövidített szöveg)

A Szosznyevszki Kikészítőgyárban a szocialista verseny menetét mutató tábla mellett ott találjuk a műszaki könyvtár tájékoztató tábláját. Ez a tábla a társadalmi, politikai és műszaki irodalom újdonságainak annotált jegyzékeit közli, továbbá újságkivágatokat és helyi jellegű anyagot tartalmaz, amelyek a termelés újtíftóinak, a sztahanovistáknak és észszerűsítőknak tapasztalataira vonatkoznak.

Az élenjárók tapasztalatainak propagandája céljából a könyvtár dolgozói a gyár műhelyeiben újságkivágatokat, brosrákat (például B. T. Kulagin: *»Hosszabbítsuk meg a gépek élettartamát, V. Graviskisz: »Nyina Nazarova és követői«, »A termelés újtíftói«* című brosrákat stb.) és a Könnyűipari Minisztérium tájékoztatói osztálya által közzétett cikkeket olvasnak fel.

Különösen nagy aktivitással zajlott le annak a füzetnek a megvitatása, amely Szurova elvtársnő kiváló minőséget termelő, szárítódobkezelő-brigádjának munkájával foglalkozik. A szárítódobműhely munkásai a füzet felolvasása és megvitatása után elhatározták, hogy műhelyükben Szurova elvtársnő brigádjának munkamódszereit fogják alkalmazni.

Hasznos munkát végez a könyvtár a Könnyűipari Minisztérium műszaki tájékoztatói osztálya által *»Műszaki tapasztalatcsere«* és *»Feljegyzések a tudományos kutatómunkára vonatkozólag«* címen kiadott gyűjteményes munkák népszerűsítése terén, amelyek az élenjáró műszaki tapasztalatokat ismertetik. Minden egyes ilyen gyűjtemény néhány tucat rövid cikket tartalmaz különféle kérdésekről. Aból a célból, hogy a gyűjteményes munkák használatát megkönnyítsük, összeállítottuk az azokban megjelent cikkek kartotékját oly módon, hogy a cédulákat az üzemenkben folyó termelés kérdései szerint csoportosítottuk. Minden olvasó: aki érdeklődést tanúsít az észszerűsítési kérdések iránt, megismertetiük a kartotékoknak azzal a részével, amely az ő szakmáját érintő cikkeket tartalmazza.

A gyűjteményes munkákban közzétett legérdekesebb anyag propagálására a könyvtár egyes cikkeket (a szakember útmutatása alapján) a gyár falújságján közöl. Másfél év alatt, mintegy 20 ilyen

cikk jelent meg. Annak következtében, hogy a munkások és mérnökök, valamint a műszaki dolgozók széles körben megismerkedtek a gyűjteményes munkákkal, az észszerűsítési javaslatokat igen nagy számban alkalmazzák a mi gyárunkban is.

Az olvasók gyakran megköszönik a könyvtárnak a kapott segítséget. Némrégiben a gyári újság közölte Á. N. Golubjev észszerűsítő tervező cikkét *»Hogyan nyújt segítséget a műszaki könyvtár«* címmel.

Könyvtárunk munkájában jelentős helyet foglal el a bibliográfiai tájékoztatók kiadása.

Műhelyfőnökök, mesterek, vegyészek, rajzolók és munkásfelalálók fordulnak hozzánk segítségért. Ha arról van szó, hogy irodalmat kell találni a lumeneszkáló lámpák alkalmazására vonatkozólag, vagy a póthegesztő berendezés leírását tartalmazó könyvet kell felkutatni, vagy pedig egyes számításokra nézve kell tájékoztató irodalmat kikeresni. Fiatal szakemberek segítségért fordulnak hozzánk pl. termelési kérdésekkel foglalkozó cöladásaik kidolgozásához, a rajzolóművészek azt kérik tőlünk, hogy válogassunk ki nekik rajzokat szövevek festéséhez, vagy új mintákhoz stb.

A tájékoztató bibliográfiai munka terén könyvtárunk egyelőre még nem rendelkezik nagy tapasztalatokkal.

Az első időkben arra szorítkoztunk, hogy az olvasóknak irodalmat ajánlotunk anélkül, hogy pontosan megjelöltük volna, hol található meg a válasz az őket érdeklő kérdésre.

Hamarosan kiderült, hogy sok olvasó tapasztalatlansága folytán nem volt képes megtalálni a szükséges anyagot a bibliográfiai útmutató alapján. Ekkor megkíséreltük tájékoztató munkánkat kimélyíteni: minden egyes olvasót, aki útbaigazításért hozzánk fordul, tüzetesen kikérdezzük az őt érdeklő kérdés valamennyi részlete felől, megtudjuk, hogy miért van szüksége útbaigazításra és ennek alapján tájékoztatjuk arról, hogy hol található meg a szükséges anyagot. Ha kézikönyvet adunk ki, megmutatjuk, hogyan használgják azt.

Az irodalom kiválogatásánál bibliográfiai útmutatókat és a szóbanfogyó kérdésre vonatkozó bibliográfiákat használ-

juk fel, emellett pedig szakembereinket is megkérdezzük. Bonyolult kérdéseknél a könyvtár bibliográfusokhoz, valamint a textilkutató intézet és a területi könyvtár konzultánsaihoz fordul segítségért.

Olyan esetekben, amikor az olvasó valamilyen termelési kérdésen huzamosabb időn át dolgozik, a könyvtár tájékoztatja őt a szakmáját érintő irodalom összes újdonságairól.

Volt olyan idő, amikor a könyvtárhoz főleg a mérnökök és egyéb műszaki dolgozók közül kikerült újítkók fordultak. Aból a célból, hogy a munkásújítkókat is bevonjuk a könyvtárba, kezdtünk könyvkiállításokat rendezni az egyszerűsítők és újítkók gyűlésein. A könyvtárosok felszóltak ezeken a gyűléseken és elmondták, hogy mivel segítheti a könyvtár az újítkókat. Így elértük azt, hogy a munkásújítkók kezdtek sűrűbben hozzánk fordulni segítségért. Mi is gyakran ajánlunk nekik olyan könyveket, amelyekre szükségük van. Így például, amikor megtudtuk a mestertől, hogy Zajcev asztalos érdeklődik az automatizálás és gépésítés iránt, kezdtük őt értesíteni mindazokról a hozzáink beérkező könyvújdonságokról, amelyek ezzel a témával foglalkoznak. Bizonyos idő múlva Zajcev azzal a kéréssel jött a könyvtárba, hogy válogassuk ki neki az asztalosmarogépre vonatkozó könyveket. Ennek az irodalomnak a segítségével új készüléket dolgozott ki gépéhez, amelyet azután az üzemben bevezettek.

A műszaki könyv propagandája szorosan kapcsolódik az olvasóknak a termelési kérdéseket illető érdekeihez és szükségleteihez. Mindig konkrét módon fordulunk az olvasóhoz.

Igy például a nyomóműhely ifjúmunkásainak és műhelyfőnököknek a következő tartalmú levelet küldtük szét:

»Tisztelt Elvtárs!

Munkájának megjavítása érdekében a műszaki könyvtár és a műhelyvezetőség azt javasolja önnek, hogy olvassa el M. K. Szpihin »A selejt megelőzése a kartonnyomásmánál« című könyvet.

A könyvújdonságok beérkezéséről az egyes szakmák dolgozóit a műhelyekben kiüggesztett plakátok segítségével értesítjük. A plakátokon körülbelül ez a szöveg áll:

»A mechanikai javítóosztály művezetői részére javasoljuk M. I. Hudij: »A textiltgyártási berendezések javítása« című könyvet.« »A nyomóműhely munkásainak és a mechanikai javítóosztály művezetőinek, akik a nyomógépeket kezelik, el kell olvasniok L. V. Fogyiman és D. Sz. Zajcev »A nyomógépek szerkezete és kezelése a pamutgyártásban« című új könyvet.«

Sikereket értünk el a műszaki-könyvekből rendezett olvasókonferenciákkal is.

A konferencia előkészítési munkáját már jóval annak meghirdetése előtt megkezdjük. A konferencia megszervezésének és lefolytatásának tervét a könyvtári tanácsban megtárgyaljuk és összeegyeztetjük a gyár vezető szervezeteivel. A megjavításra kijelölt könyvet a könyvtárosok a kölcsönzések alkalmával előzetesen széles körben ajánlják az olvasóknak.

A konferencia közvetlen előkészítésének módszerei attól függően változnak, hogy a kiválasztott könyv milyen olvasókörök céljait szolgálja. Ha a könyv mérnököknek, műszaki dolgozóknak szól, arra törekszünk, hogy összegyűjtsük az olvasók véleményét, kijejeöljük fejezetenként az előadókát, kifüggesztjük a hozzávaló irodalom ajánló jegyzékeit és könyvkiállításokat rendezzünk.

Ha a könyv tömeges olvasásra van szánva, úgy rajtuk kívül a többi dolgozót is mozgósítjuk. Így például akkor, amikor M. K. Szpihinnek »A selejt megelőzése a kartonnyomásmánál« című könyvével kapcsolatos konferenciát készítettünk elő, a műhelyekben felolvasásokat rendeztünk a könyv megfelelő fejezeteiből és kérdőíveket osztottunk szét. Szak-konzultánsok segítettek a munkásokat abban, hogy a könyv megvitatására felkészüljenek.

Annak a konferenciának az előkészítése során, amely M. A. Kulikovnak és P. V. Moriganovnak »A pamutszövetek kikészítésének új módjai« címen az Ivanovi Területi Kiadónál nemrég megjelent könyvét tárgyalta meg, a »Za tyelniczenszkij progressz« című műszaki újság külön számot adott ki.

Az újság közölte a konferencia feladatairól szóló cikkeket, az olvasók véleményét Kulikov és Moriganov könyvről, valamint a pamutszövetek kikészítésére vonatkozó irodalom jegyzékét.

Az irodalom propagálása terén fontos szerepet játszanak a termelés technikájára és gazdaságtanára vonatkozó kiállítások.

A technikai haladásért, a dolgozók kulturális és technikai színvonalának felélesztésért folytatott harc nagy és nemes feladat. A műszaki könyvtárak kiterjedt hálózata nem utolsó helyet foglal el a feladat megoldásában. Ezek a könyvtárak szorosan összefüggnek a termeléssel, nagy állományt gyűjtöttek össze, megvan a tapasztalatuk a műszaki könyvekkel folytatott munkával kapcsolatban és nem csekély segítséget nyújtanak a termelésnek.

SZ. SZTRIJEVSKAJA